

باسمه ای تعالی

دستورالعملهای حفاظت در برابر اشعه در مراکز رادیولوژی .

نکته : طبق ماده ۵ فصل دوم قانون حفاظت در برابر اشعه کشور مسوول مرکز باید يك نفر با حداقل مدرک کارشناسی در یکی از رشته های علمی و فنی مرتبط با پرتو را به عنوان مسوول فیزیك بهداشت به واحد قانونی معرفی نماید .

شرح وظیفه مسوول فیزیك بهداشت : نظارت بر کاهش مقدار پرتو گیری پرسنل و بیماران و انجام کلیه روشها و دستورالعملهای موجود در رعایت اصل ALARA

الف : دستورالعملهای مربوط به حفاظت و ایمنی کارکنان مرکز ، مردم عادی و همراهان بیمار :

ن تقسیم بندی مرکز به دو قسمت تحت نظارت و تحت کنترل .

ن ورود و خروج به قسمت تحت کنترل فقط توسط کارکنان مرکز انجام می شود و افراد عادی باید با هماهنگی کارکنان وارد یا خارج شوند .

(توضیح : منطقه تحت کنترل در بخش رادیولوژی شامل اتاق رادیوگرافی ، اتاق کنترل و تاریخانه و منطقه تحت نظارت شامل دیگر قسمتهای بخش رادیولوژی می باشد.)

ن تهیه تابلو هشدار خطر اشعه ایکس و نصب آن در محل ورود و خروج به مناطق تحت کنترل .

ن تهیه پرونده حفاظتی و آزمایشهای دوره ای (آزمایش کامل خون) کارکنان بخش و بررسی مقدار پرتوگیری دوره ای افراد با مقادیر مجاز اعلام شده از سازمان انرژی اتمی ایران .

ن استفاده از سرویس خدمات دزیمتری فیلم بچ کارکنان پرتو کار از سازمان انرژی اتمی ایران .
(توضیح : در حال حاضر خدمات فوق توسط شرکت کاوشیار ایران با شماره تلفن ۰۲۱۸۸۳۳۷۵۰۹ و ۰۲۱۸۸۰۰۶۵۰۸ ارائه می شود)

ن تهیه تابلو راهنمای همراهان بیمار که در صورت نیاز لازم است در اتاق رادیوگرافی توقف داشته باشند
(توضیح : در این تابلو کلیه مقررات مربوط به حضور افراد و استفاده از تجهیزات مناسب حفاظت در برابر اشعه ذکر می شود)

ن تهیه پرونده به تعداد مناسب جهت همراهان بیمار یا کارکنانی که نیاز به توقف در اتاق رادیوگرافی را دارند .

ب : دستورالعمل حفاظت و ایمنی بیماران :

ن در نظر گرفتن سود و زیان اشعه ایکس در تشخیص بیماریها که در زمان درخواست توسط پزشکان مرکز باید رعایت شود بخصوص در درخواست رادیوگرافیهای پرتابل .

ن آگاهی و آموزش کارکنان در لزوم کاهش میدان پرتو دهی و استفاده از سایز مناسب فیلم جهت کاهش مقدار دز جذبی بیماران .

ن لزوم آموزش بیماران در عدم حرکت در زمان انجام رادیوگرافی .

ن تهیه اپرون ، گناده شیلد ، تیروئید شیلد جهت استفاده بیماران در زمان رادیوگرافی .

ج – دستورالعمل حفاظت خانمهای باردار و خانمهایی که در سنین باروری قرار دارند .

ن لزوم آگاهی پزشک معالج در خصوص بارداری خانمهای مراجعه کننده به ایشان و در نظر گرفتن سود و زیان پرتوگیری خانمهای باردار از سوی پزشک معالج .

ن تهیه پرسشنامه جهت اطلاع از بارداری خانمهای مراجعه کننده به مرکز در موارد رادیوگرافیهای تخصصی .

(توضیح : فرم مورد نظر را می توان با فرم دستورالعملهای امادگی در رادیوگرافیهای تخصصی پیوست نمود)

ن تهیه و نصب تابلو هشدار جهت بیماران باردار در منطقه تحت نظارت و کنترل .

ن در صورت نیاز به انجام رادیوگرافی از خانمهای باردار لزوم استفاده از حفاظ مناسب جهت کاهش پرتوگیری جنین .

ن ثبت و نگهداری شرایط پرتودهی در خصوص خانمهای باردار جهت محاسبه و اندازه گیری مقدار پرتوجذبى جنین در صورت لزوم .

ن در مواقع پرتوگیریهای غیر عادی به جنین ، لزوم انجام محاسبات مقدار دز جذبى جنین و معرفی بیمار به مسوول فیزیک بهداشت دانشگاه جهت انجام اقدامات قانونی .

د – دستورالعمل حفاظت و ایمنی جهت کار با انواع مختلف دستگاههای پرتوساز موجود در مرکز .

ن آشنایی کامل کارکنان مرکز از دستگاههای نصب شده در مرکز و لزوم مطالعه و بررسی دفترچه های راهنمای دستگاههای مورد نظر .

ن نصب نمودار شرایط پرتودهی دستگاهها در محل میز کنترل هر دستگاه .

ن لزوم نصب چراغ هشدار خطر پرتوگیری و اتصال آن به میز کنترل دستگاه رادیوگرافی .

ن تشکیل دفتر ثبت خرابیهای دستگاه ، کنترل کیفی انجام شده و یا سرویسهای دوره ای انجام شده .